

Eläkkeelle jäämiseen vaikuttavat valinnat

Barbro Lillqvist

Marina Sirola

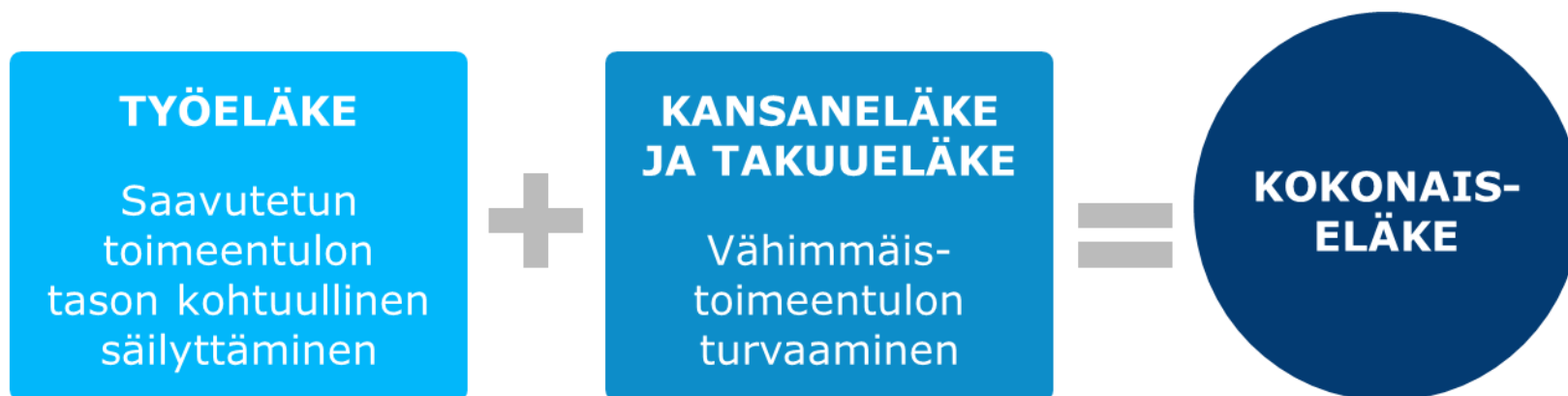
Anna-Stina Toivonen

2019

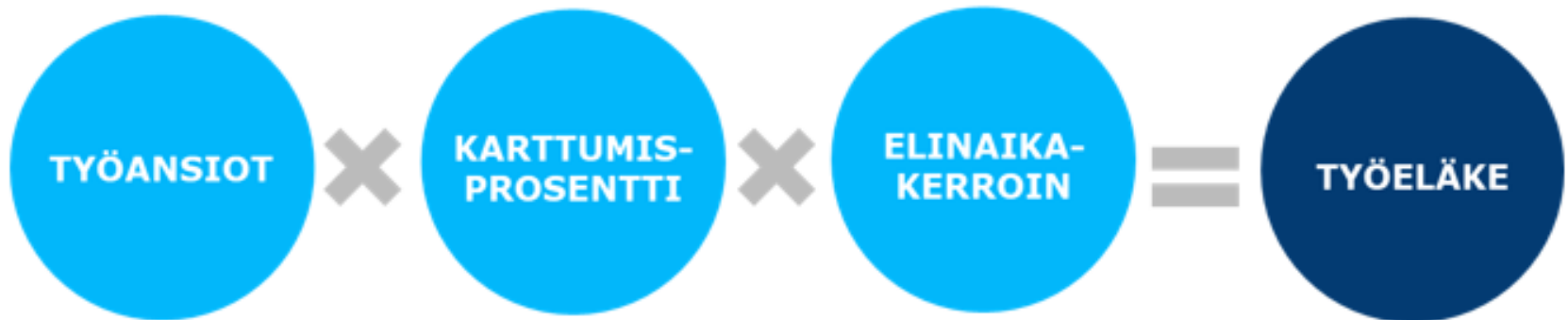
Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläkkeensaajan eläketurva (lisämateriaalia)

Työeläkkeen karttuminen

- Eläkettä karttuu 17/18 – 68/69/70 ikävuosien välillä
- Eläkettä karttuu 1,5 %/v työansioista
 - 53-62-vuotiaille karttuu 1,7 %/v eläkettä vuoden 2025 loppuun (siirtymäajan karttuma)
- Eläkkeeseen lasketaan lykkäyskorotus 0,4 %/kk, jos eläke alkaa alemman vanhuuseläkeiän jälkeen

Työeläkettä sosiaalietuuksien perusteella

- Eläkettä kartuttavia etuuksia mm.
 - vanhempainetuudet
 - sairaus- ja kuntoutusetuudet
 - työttömyysetuudet
- Edellyttää työansioita (vähintään 17 807,01 €)
- Vuodesta 2005 on tutkintoon johtavasta opiskelusta ja alle 3 -vuotiaan lapsen hoidon osalta kartuttanut eläkettä

Työeläkkeiden palkkakerroin ja indeksi 2019

(lisämateriaalia)

Palkkakerroin
1,417

Työeläkeindeksi
2585

Eläkkeen laskenta

Maksussa olevat
työeläkkeet

Ansiot ja karttumat eläkkeelle
siirtymisvuoden tasoon

Rahamäärien tarkistaminen

Tarkistus 1.1.

Mille eläkkeelle?

- Joustavasti iän perusteella eläkkeelle Vanhuuseläke
- Lisäpäivillä oleva pitkäaikaistyötön Vanhuuseläke
- Ikääntyvä voi keventää työntekoa Osittainen varhennettu vanhuuseläke
- Työkyky heikkenee sairauden johdosta Ammatillinen kuntoutus
Työkyvyttömyyseläke
Kuntoutustuki
- Pitkä työura ja sairaus Työuraeläke
- Perheenhuoltajan kuolema Perhe-eläke

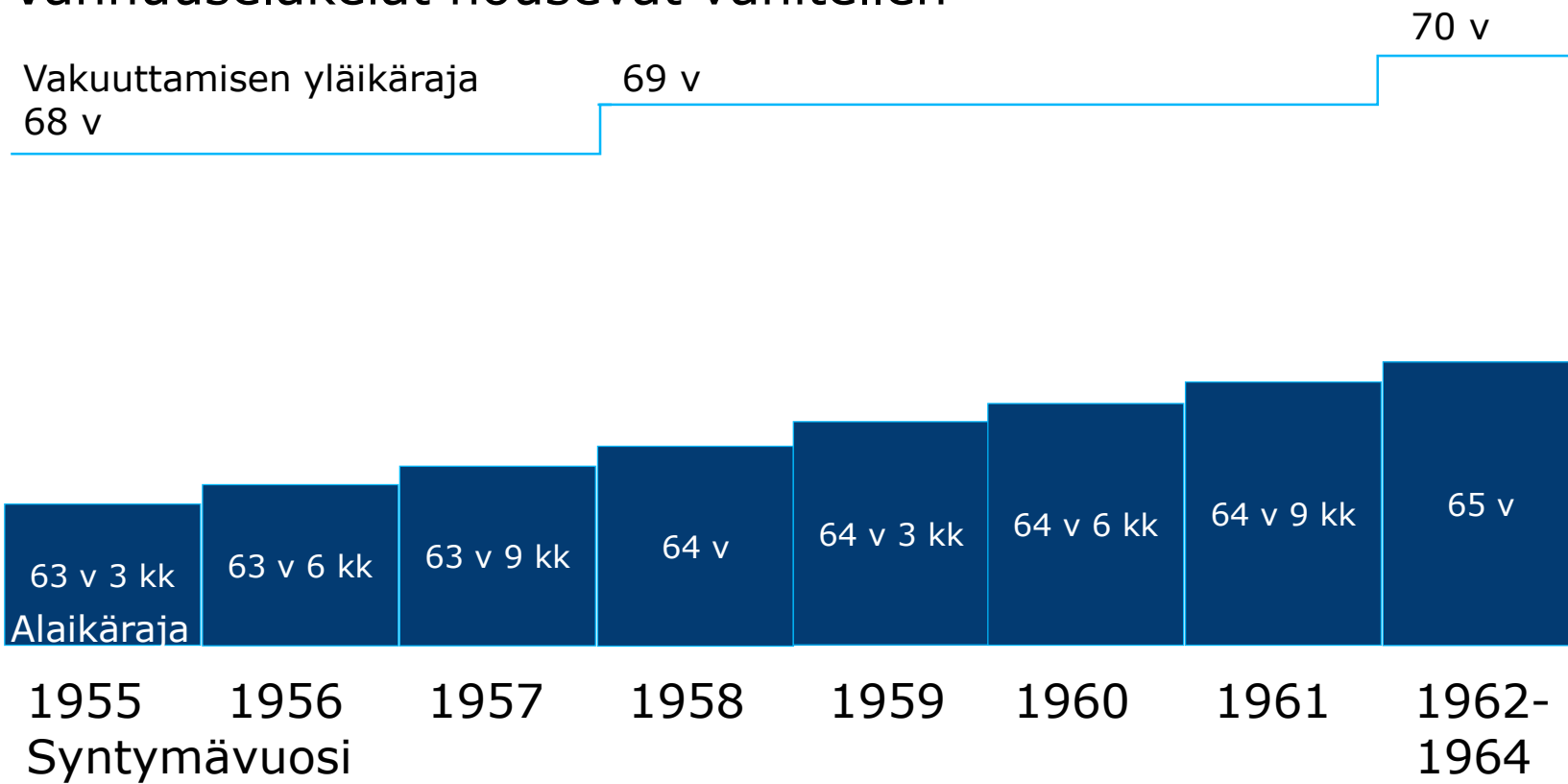
Vanhuuseläke

Vanhuuseläkeikä = syntymävuosikohtainen

Yleinen vanhuuseläkeikä on sama sekä yksityisellä että julkisella aloilla

Vanhuuseläkeiät nousevat vähitellen

Vanhuuseläke

- julkisen sektorin poikkeukset

Koskee henkilöitä, jotka ovat syntyneet ennen 1960

- Henkilökohtainen eläkeikä, **ei muuttunut**
 - Henkilökohtainen eläkeikä on 63 ja 65 ikävuosien välillä
- Ammatilliset eläkeikä, **nousevat asteittain**
 - Jos aiempi eläkeikä olisi täyttynyt
 - » vuonna 2018, uusi eläkeikä on 3 kuukautta korkeampi
 - » vuonna 2019, uusi eläkeikä on 6 kuukautta korkeampi
 - » vuonna 2020, uusi eläkeikä on 9 kuukautta korkeampi jne.
- Eroamisikä, **ei muuttunut**
 - Määrätyissä tehtävissä (esim. poliisit) vanhuuseläkkeelle voi jäädä ennen ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää

Myöhentämällä vanhuuseläkkeen alkamista saa lykkäyskorotusta

- Lykkäyskorotus alimmasta vanhuuseläkeiästä alkaen 0,4 %/kuukaudessa

- lasketaan riippumatta siitä, työskenteleekö henkilö vai ei

Korotus eläkkeeseen 4,8 %/vuosi

Lykkäyskorotusta ei saa

- Henkilö saa työttömyysetuutta (ansiopäiväraha, peruspäiväraha, työmarkkinatuki)
 - Henkilö saa jo eläkettä
 - » Poikkeus: osittainen varhennettu vanhuuseläke ja osa-aikaeläke eivät estä lykkäyskorotusta

Elinaikakerroin

- Kerroin, jolla alkava eläke sopeutetaan odotettavissa olevaan eliniän muutokseen.
- Elinaikakertoimen tarkoituksena on kannustaa jatkamaan työntekoa
- Vahvistetut elinaikakertoimet
 - Vuonna 1954 syntyneillä 0,96800
 - Vuonna 1955 syntyneillä 0,96344
 - Vuonna 1956 syntyneillä 0,96102
 - Vuonna 1957 syntyneillä 0,95722
- Esimerkki:
Veikon, syntynyt 1955, karttunut eläke on
1 600 €/kk, elinaikakerroin 0,96344 =>
 $1\ 600\ € \times 0,96344 = 1\ 541,50\ €/kk$

Tavoite-eläkeikä

- Tavoite-eläkeikä on arvio
- Sen tavoitteena on kannustaa jatkamaan työelämässä pidempään
- Ikä, jossa eläkkeeseen alimman vanhuuseläkeiän jälkeen laskettava lykkäyskorotus on yhtä suuri kuin eläkkeeseen tehtävä leikkaus elinaikakertoimen vuoksi
- Syntymävuodesta riippuen noin 1–3 vuotta alinta vanhuuseläkeikää korkeampi
- Työeläke.fi-sivulla voi tarkistaa alimman vanhuuseläkeiän ja tavoite-eläkeiän vuosina 1954–1987 syntyneille

Tarkista eläkeikäsi!

Valitse syntymävuotesi. Laskuri kertoo sinulle vanhuuseläkeikäsi.

Syntymävuosi:

Alin eläkeikäsi ?

63 vuotta 3 kk

Elinajanodotteen mukainen
eläkkeelläoloaika ?

21 vuotta 10 kk

Tavoite-eläkeikäsi ?

64 vuotta 1 kk

Elinajanodotteen mukainen
eläkkeelläoloaika ?

21 vuotta 4 kk

Valitse valikosta
syntymävuosi.

- Alin vanhuuseläkeikä ja elinajanodotteen mukainen eläkkeelläoloaika (elinajanodotteen laskee Tilastokeskus)
- Tavoite-eläkeikä, jossa lykkäyskorotus on yhtä suuri kuin elinaika-kertoimen vähennys

Oikeus vanhuuseläkkeeseen 62-vuotiaana, kun henkilö saa työttömyysturvan lisäpäivärahaa

- Vuonna 1957 tai sitä ennen syntyneellä työttömällä työntekijällä on oikeus saada vanhuuseläke vähentämättömänä 62 vuoden iässä, jos hän saa työttömyysturvalain mukaista lisäpäivärahaa
 - saanut työttömyyspäivärahaa lisäpäiviltä vanhuuseläkkeen alkamista edeltävän kuukauden aikana, yksikin päivä riittää
 - työntekijällä oikeus valita siirtykö vanhuuseläkkeelle tai jatkaako työttömyyspäivärahalla
- Eläkettä ei myönnetä takautuvasti
 - hakemuksessa tarvitaan todistus lisäpäivistä
- Yrittäjällä ei ole oikeutta tt-päivärahan lisäpäiviin -> yrittäjillä ei ole oikeutta vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen 62 vuoden iässä

Osittainen varhennettu vanhuuseläke

Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE)

- Tavoite: työntekijät ja yrittäjät voisivat jatkaa pidempään työelämässä
- Joustava mahdollisuus yhdistää työnteko ja osittainen eläke
- Eläkkeellä ollessa voi työskennellä sen verran kun haluaa, mutta se ei ole pakollista
- Jos työskentelee, tulee työ eläkevakuutta, myös yrittäjätoiminta

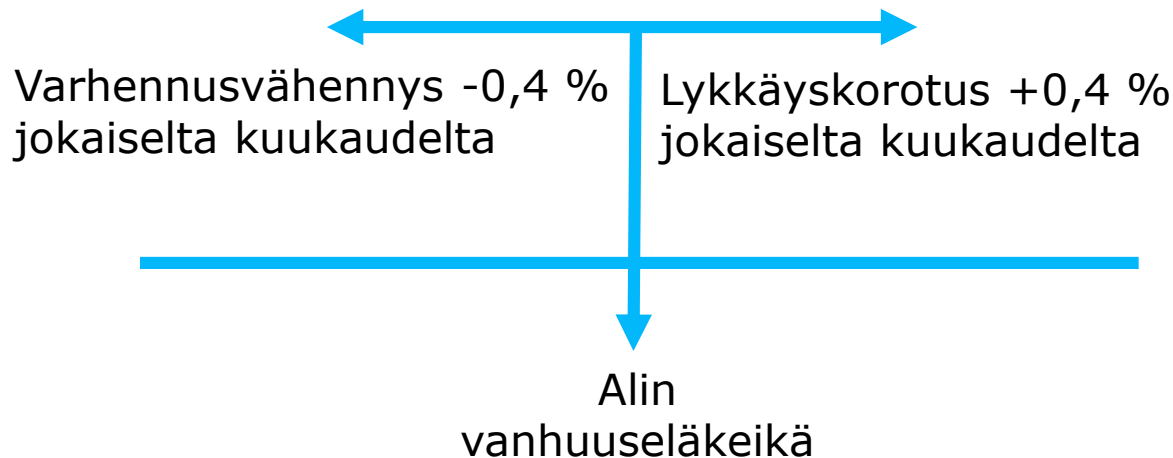
Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE)

- Alaikärajaja
 - 1963 ja sitä ennen syntyneillä 61 vuotta
 - 1964 syntyneillä 62 vuotta
 - tulevaisuudessa: 3 vuotta ennen alinta vanhuuseläkeikää
- Eläkkeen aikana voi työskennellä
 - ansioita ja työaikaa ei valvota
- Oman valinnan mukaan 25 tai 50 % karttuneesta eläketurvasta
 - eläkkeen prosenttiosuutta voi muuttaa kerran (25 % -> 50 %)
- Vain työeläke-etuus

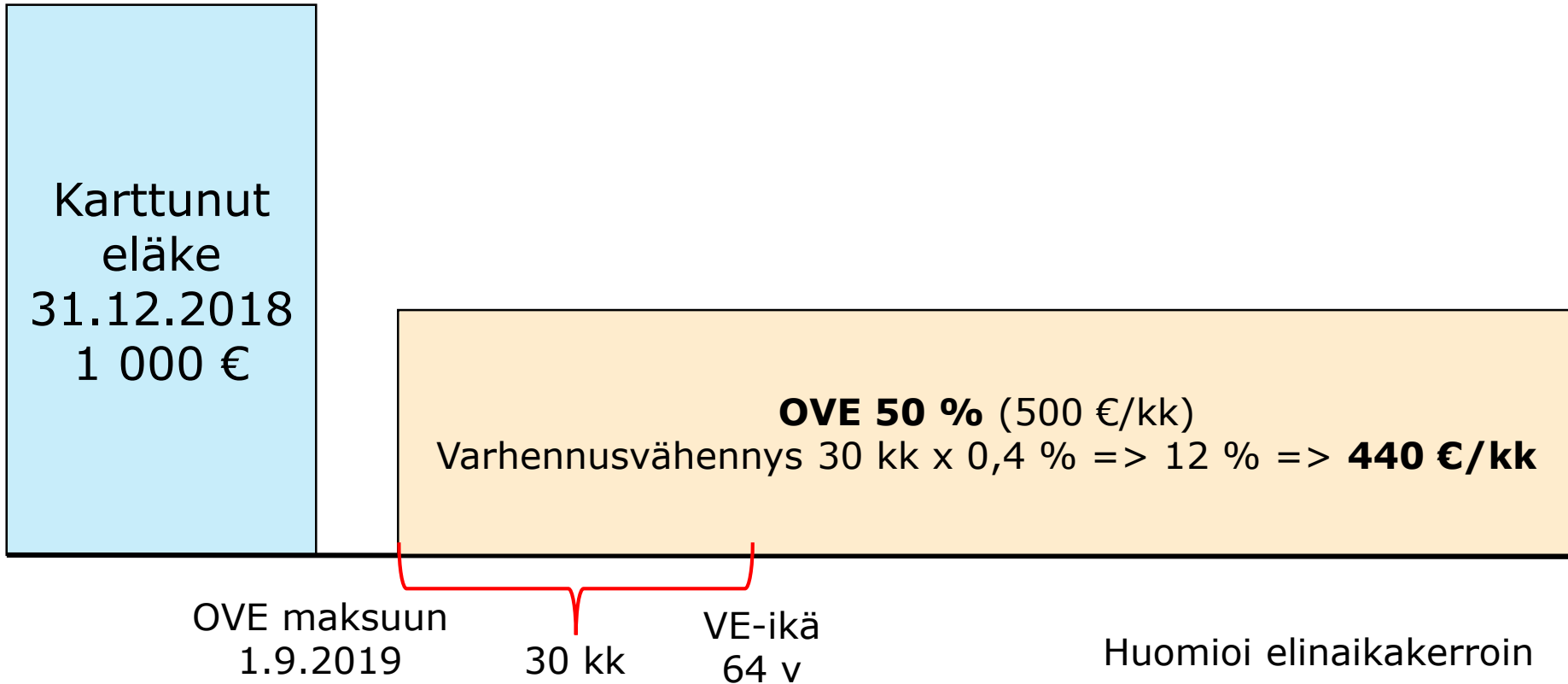
OVE:n hinta?

- Nostetun eläkkeen määrästä
 - » vähennetään pysyvästi varhennusvähennyksellä 0,4 %/kk tai
 - » korotetaan lykkäyskorotuksella 0,4 %/kk, riippuen missä iässä eläkkeen valitsee

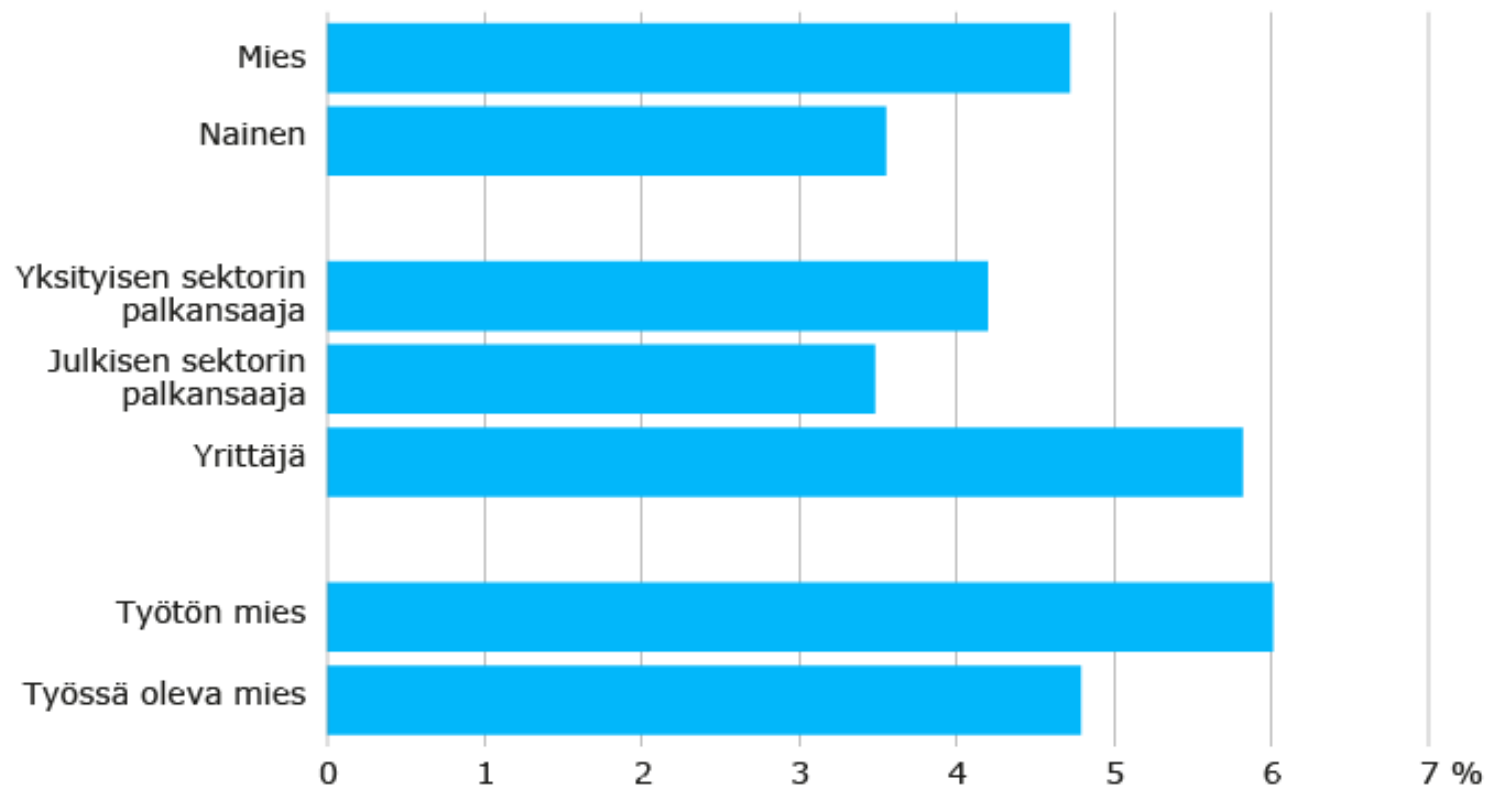
Osittainen varhennettu vanhuuseläke

Esimerkki, Henkilö on syntynyt helmikuussa 1958, alin vanhuuseläkeikä = 64 vuotta (helmikuu 2022). Hän jää ove:lle 1.9.2019, 30 kuukautta ennen vanhuuseläkeikää.

Ketkä valitsevat OVEN?

Osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle jäämisen ennustettu todennäköisyys, %

Lähde: Eläketurvakeskus

Osittainen vanhuuseläke ja muut sosiaalietuudet

- Osittainen varhennettu vanhuuseläke ei vaikuta työttömyysturvaan eikä se estä sairauspäivärahan saamista
- Kansaneläkkeen määrään maksussa oleva ote vaikuttaa siten, että kansaneläkkeessä ote:n varhennusvähennys huomioidaan tulona
- Lisätietoja löytyy ETK:n ja Kelan julkaisemasta oppaasta

Opas löytyy osoitteesta
www.etk.fi/julkaisut

Työuraeläke

(lisämateriaalia)

Työuraeläke on tarkoitettu pitkän rasittavan työuran tehneille (lisämateriaalia)

Edellytykset

- Alaikäraja 63 vuotta
 - ensimmäiset eläkkeet alkavat helmikuussa 2018
- Raskas fyysisen tai psyykkisen 38 vuoden työura
 - edellyttää päätoimista työskentelyä
- Työkyky on heikentynyt
 - Lievempi työkyvyttömyysmääritelmä kuin 60-vuotiaalla tai ammatillisen työkyvyttömyyden vaatimuksissa
- Eläkehakemuksen vireille tullessa raskas työ jatkuu tai sen päättymisestä on kulunut enintään vuosi
- Eläkkeen määrä=karttunut eläke

Kun eläkkeelle siirtyminen lähestyy

- Selvitä omasta eläkelaitoksesta
 - Arvio eläkkeesi määrästä
 - Verotuksen vaikutus
- Jos työkykysi on heikentynyt
 - Keskustele lääkärin kanssa
 - » Kuntoutus
 - » Työkyvyttömyyseläke
 - » Työuraeläke
 - Yhteys omaan eläkelaitokseen
- Hae eläkettä
 - Vanhuuseläkettä noin 2 kuukautta ennen
 - » Irtisanoutuminen
 - » Eläke alkaa aikaisintaan vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta

Tietolähteitä:

- www.tyoelake.fi
- www.etk.fi
- www.keva.fi

- Eläketurvakeskuksen yhteystiedot
puhelin 029 411 2110 (asiakaspalvelu)
sähköposti etunimi.sukunimi@etk.fi
käyntiosoite Kirjurinkatu 3
postiosoite 00065 ELÄKETURVAKESKUS

Kiitos mielenkiinnosta!

